Downarowicz Andrzej h. Przyjaciel

podstarosta i sędzia grodzki ziemi wiskiej

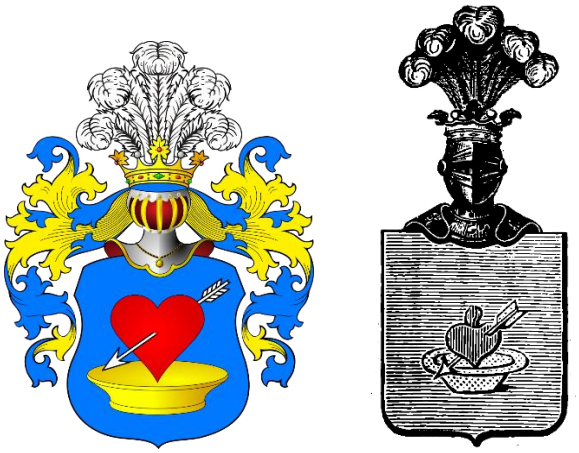

Herb Przyjaciel Downarowiczów, wersja współczesna i z herbarza A. Bonieckiego[1]

Downarowicz Andrzej – przedstawiciel mazowieckiej rodziny, osiadłej w ziemi wiskiej w II połowie XVII wieku. Jego najstarszym znanym z imienia przodkiem jest odnotowany w rejestrach podatkowych pogłównego ziemi wiskiej woj. mazowieckiego[2] z 1673 i 1674 roku Piotr Daniel Downarowicz h. Przyjaciel – pradziadek Andrzeja. Piotr zamieszkał w okolicy Grabowa w 1660 roku po ślubie z Marianną Grabowską pochodzącą z folwarku Świdry (Dobrzyce) parafia Grabowo w ziemi wiskiej. Założył rodzinę w tragicznym dla Rzeczpospolitej i Mazowsza okresie po zawarciu pokoju w Oliwie kończącego wojnę ze Szwecją – tzw. Potop Szwedzki. Po ślubie zapisał żonie Mariannie w 1660 roku 6000 florenów[3], co mogło być związane z zabezpieczeniem rodziny w trudnych czasach odbudowy zrujnowanego wojną kraju. Pełnił urząd skarbnika kowieńskiego od 1665 roku. Pochodził z terenów Żmudzi i Rusi Białej w Wielkim Księstwie Litewskim, a jego przodkowie Mikołaj i Paweł byli notowani w metrykach litewskich w 1528 roku. Downarowicze wywodzą się ze średniowiecznych Rusinów i Litwinów. Urząd skarbnika kowieńskiego Piotra jest znamienną pamiątką jego litewskiego pochodzenia.

---

[1] A. Boniecki, Herbarz Polski, cz. 1. Wiadomości historyczno-genealogiczne o rodach szlacheckich, T. 5, Warszawa 1902, s. 4 https://crispa.uw.edu.pl/object/files/416463/display/PDF [dostęp 15.12.2024 r.].

[2] Regest pogłównego – podatek osobisty, w dawnej Polsce podatek pobierany od każdej zobowiązanej do tego osoby, odprowadzany w tej samej wysokości od wszystkich mieszkańców. Pogłówne z 1673 roku uchwalone przez Sejm na pokrycie kosztów wojny z Turcją, kolejne pogłówne 1674, 1676, 1677, 1683 na pokrycie wydatków skarbu koronnego i litewskiego. Z. Gloger, Encyklopedia staropolska, t. IV, Warszawa 1903 https://literat.ug.edu.pl/glogers/0033.htm [dostęp 15.12.2024 r.].

[3] Floren - złota moneta o masie ok. 3,5 grama, bita przez Florencję od 1252 roku. Jej stabilna wartość pozwoliła stać się główną złotą monetą w Europie. Od XIV w. była często naśladowana, m.in. przez Włochy, Czechy, Węgry, Francję oraz Niderlandy. W XVII wieku często stosowany synonim polskiego dukata. Encyklopedia PWN https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/;4008271 [dostęp 15.12.2024 r.].

(Świdry) Dobrzyce par. Grabowo w ziemi wiskiej na Mazowszu, fragment pruskiej mapy z 1806 roku[4]

Po śmierci żony Marianny Grabowskiej, Piotr ponownie się ożenił w około 1680 roku z Apolonią Gutowską, córką Dominika Gutowskiego – właściciela drugiej części wsi Świdry Dobrzyce, notowanego w Świdrach w 1662 roku. Wieś Świdry w rejestrach i metrykach XVII-wiecznych jest zapisana jako Szwydry Drugie (1662 r.), Szwydry Dobrzyca (1673 r.), Swydry (1674 r.), Świdry (1685 r.).

Regestry Pogłównego Ziemi Wiskiej Woj. Mazowieckiego – wieś Świdry:

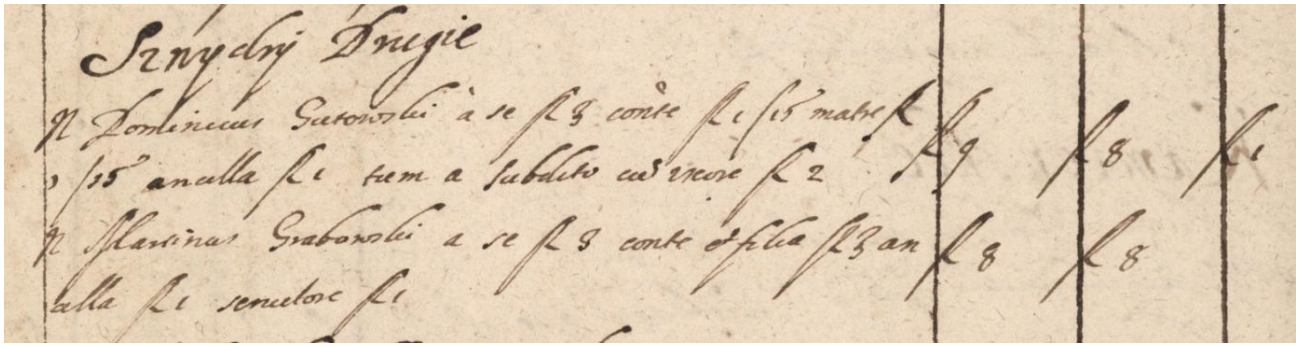

Rejestr pogłównego ziemi wiskiej woj. mazowieckiego z 1662 roku wsi Szwydry Drugie (Dobrzyce) z wykazem dwóch właścicieli: Dominika Gutowskiego i Marcina Grabowskiego – obydwu teściów Piotra Daniela Downarowicza[5]

[4]Mapa z zasobów http://maps.mapywig.org/m/German_maps/series/150K_Schroetter_Neu_Ost-Preussen/KvOP150K_V_Augustowo_1806_rcin.jpg [dostęp 15.12.2024 r.]

[5] Archiwum Główne Akt Dawnych, sygn. 1/7/0/3/66 (zespół 7 Archiwum Skarbu Koronnego, seria 3 ASK I Rejestry podatkowe, sygn. 66 Rejestry pogłównego generalnego woj. mazowieckiego, 1662-1674).

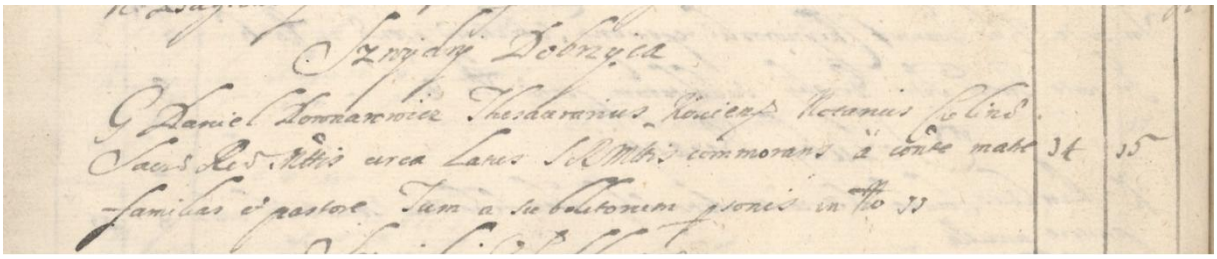

Rejestr Pogłównego Ziemi Wiskiej Woj. Mazowieckiego z 1673 roku wsi Szwydry Dobrzyce – wymieniony (Piotr) Daniel Downarowicz skarbnik kowieński[6]

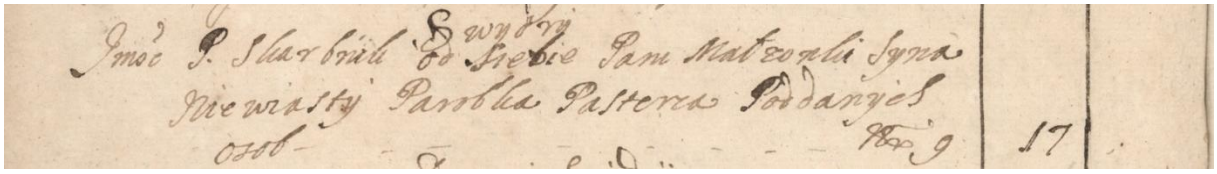

Rejestr Pogłównego Ziemi Wiskiej Woj. Mazowieckiego z 1674 roku wsi Szwydry (Dobrzyce) – wymieniony P. Skarbnik – Piotr Daniel Downarowicz[7]

Z pierwszej żony Marianny Grabowskiej Piotr miał synów **Stanisława Kazimierza** i **Franciszka** oraz córki: **Katarzynę**, żonę Adama Grabowskiego, po którego śmierci poślubiła w 1708 roku Bartłomieja Kołakowskiego; **Ewę**, żonę od 1701 roku Józefa Reszki. Z drugiej żony Apolonii Gutowskiej Piotr miał córkę **Zofię**, która w 1703 roku poślubiła Władysława Zalewskiego.

Najstarszy syn Piotra, Stanisław Downarowicz, został w 1697 roku wybrany posłem na sejm elekcyjny i był elektorem króla Augusta II Sasa. Poślubił przed rokiem 1703 Emerencjannę Grądzką ze wsi Jadłówka par. Grabowo. W 1710 roku Emerencjanna zmarła, a Jadłówka została drogą spadku po Grądzkich włączona do majątku Downarowiczów. W różnych dokumentach nazwa zapisywana była jako Jadłówka, Jodłówko, a współcześnie Jodłówek.

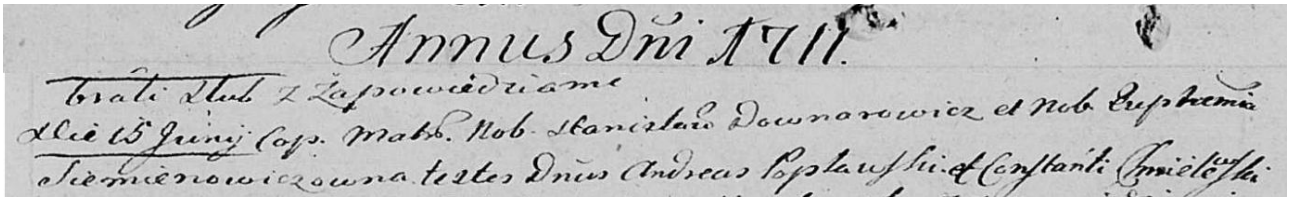

Akt ślubu Stanisława Downarowicza i Eufemii Siemienowicz, 1711 par. Krynki[8]

W 1711r. Stanisław poślubił drugą żonę Eufemię Siemienowicz w parafii Krynki. Downarowiczowie odziedziczyli część wsi Dybła par. Grabowo po bezpotomnej śmierci Jana Zaleskiego – rodzonego brata Władysława, zięcia Stanisława Downarowicza. Stanisław dokupił w tym samym roku kolejną część wsi od Jana Długoborskiego. Dybła była oddalona o około 28 kilometrów od Świdrów i Jadłówki.

---

[6] Tamże.
[7] Tamże.
[8] Państwowe Archiwum Historyczne w Wilnie, karta 11, mikrofilm dostępny pod linkiem https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q9M-CS9M-G7KN?i=788&cat=1666174 [dostęp 15.12.2024 r.]

Z żony Emerencjanny Stanisław miał czwórkę potomstwa:

1. **Leona,** urodzonego w ok. 1699 r. w Świdrach par. Grabowo;
2. **Stanisława,** urodzonego w ok. 1700 r. w Świdrach par. Grabowo lub Lisy par. Stawiski – ojca Andrzeja Downarowicza, podstarosty i sędziego grodzkiego ziemi wiskiej;
3. **Joannę,** urodzoną w ok. 1701 r., która poślubiła Józefa Chrostowskiego i zamieszkała z mężem we wsi Dybła par. Grajewo. Mieli czworo dzieci w latach 1719-1727 urodzonych w Dyble;
4. **Konstancję** urodzoną w 1703 roku w Jadłówce, której losy nie są znane.

W wyniku podziału majątku po ojcu Piotrze dobra Świdry i Jadłówka parafia Grabowo odziedziczył najstarszy syn Leon. Siostra Joanna zamieszkała z rodziną we wsi Dybła. Downarowicze na początku XVIII wieku kupili części w Chojnowie parafia Niedźwiadna, Rakowie par. Wąsosz i w m. Radziłów.

Stanisław (ojciec Andrzeja) posiadł drogą spadków, podziałów i cesji wiele gruntów w północnej części ziemi wiskiej. Ostatecznie podjął decyzję o sprzedaży swoich części w parafii Grabowo i Grajewo. Zakupił w latach 20-tych XVIII wieku położony niedaleko Stawisk folwark Lisy parafia Romany wraz z wsiami Cedry i Miesiołki. Do lat 30-tych stał się właścicielem części wsi Budy Stawiskie i gruntów miasta Stawiski, zakupił także młyn Sokolicka w parafii Poryte.

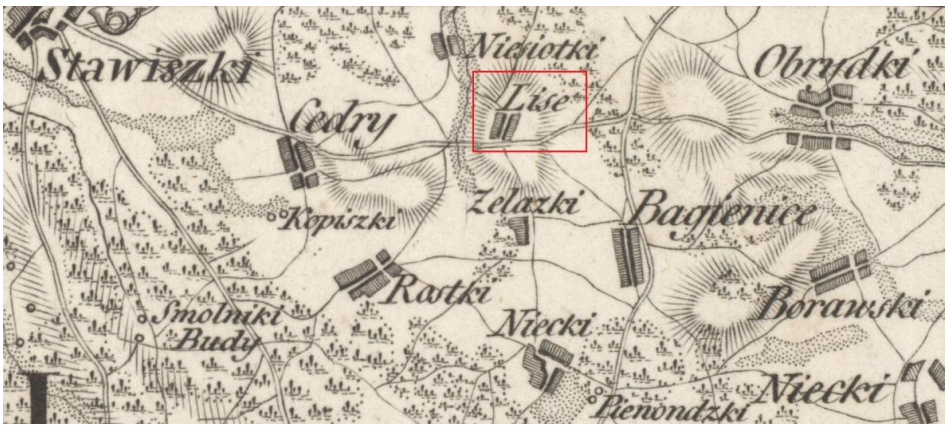

Lisy par. Romany w ziemi wiskiej na Mazowszu, fragment pruskiej mapy z 1806 roku[9]

W około 1739 roku urodził się syn Stanisława – **Andrzej Downarowicz**, który do lat 60-tych wychowywał się w Lisach. Po 1740 roku urodził się drugi syn – **Maciej Downarowicz**, który poślubił w 1788 roku w Wąsoszu Katarzynę Jorkowską ze wsi Świdry i tam zamieszkał. Miał syna Jana urodzonego w 1808 roku w Świdrach.

[9] Mapa z zasobów http://maps.mapywig.org/m/German_maps/series/150K_Schroetter_Neu_Ost-Preussen/KvOP150K_V_Augustowo_1806_rcin.jpg [dostęp 15.12.2024 r.]

Andrzej Downarowicz - podstarosta i sędzia grodzki ziemi wiskiej

W 1764 roku Andrzej został wybrany posłem ziemi wiskiej na sejm elekcyjny Stanisława Augusta Poniatowskiego. Rodzina Downarowiczów od I połowy XVIII wieku miała ugruntowaną pozycję w swoich rodzinnych stronach, a Andrzej, jako jej młody przedstawiciel, wielkie poważanie. Dzięki wpływom rodziny w ziemi wiskiej został mianowany przez okoliczną szlachtę na urząd podpisarza ziemskiego, skarbnika, regenta ziemskiego i grodzkiego wiskiego w 1767 r. Prowadził korespondencję do 1795 roku w sprawach dotyczących ziemi wiskiej m. in. z Radziwiłłami czy urzędnikami królewskimi oraz w latach 1795-1806 z administracją pruską. Zachowana liczna korespondencja w języku polskim, łacińskim i niemieckim jest dowodem jego zaangażowania w sprawy mieszkańców okolic Wizny i Radziłowa.

W 1771 r. został starostą powiatu radziłowskiego, a w 1773 r. podstarostą i sędzią grodzkim wiskim. Określany przez współobywateli mężem znakomitych zasług obywatelskich obejmował w ziemi wiskiej kolejne urzędy: miecznika wiskiego w 1774 r., wojskiego większego i cześnika wiskiego w 1775 r., wójta radziłowskiego od 1777 r.. Urzędy te piastował do 1794 roku, gdy upadło Powstanie Kościuszkowskie. Po 1795 roku były one wymieniane w dokumentach jako podkreślenie dawnej świetności jego rodu.

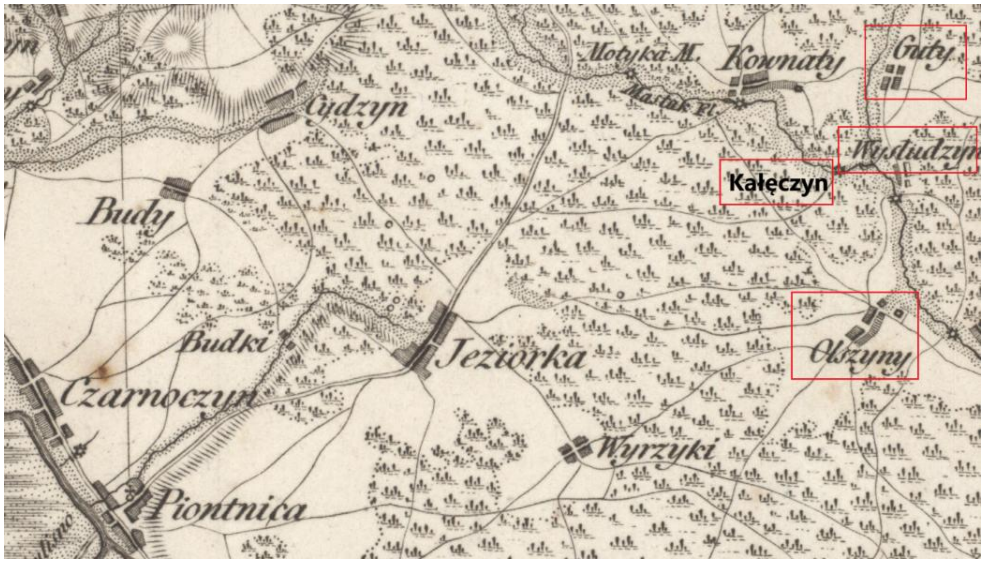

Olszyny par. Drozdowo; Wyłudzin, Kałęczyn, Guty par. Dobrzyjałowo Andrzeja Downarowicza, mapa z 1808 roku[10]

W 1779 roku nabył od Podoskiego wsie pojezuickie Olszyny par. Drozdowo; Guty i Wyłudzin parafia Dobrzyjałowo, a w 1784 roku wieś Witkowo k. Wizny. Historia nabycia pojezuickich wsi wiąże się z wydarzeniami w Watykanie na przełomie lat 60-tych i 70-tych XVIII wieku. W 1769 r. papieżem został wybrany Klemens XIV, który był zmuszany do likwidacji Towarzystwa Jezusowego Jezuitów. W 1772 r. zaczęto zamykać kolegia jezuickie, a następnie

[10] Mapa z zasobów http://maps.mapywig.org/m/German_maps/series/150K_Schroetter_Neu_Ost-Preussen/KvOP150K_VIII_1808_APP_Sygn._M.Pol._31-2-X_Sect_VIII.jpg [dostęp 15.12.2024 r.]

wszystkie ich domy i kościoły. Ostatecznie zlikwidowano Towarzystwo Jezusowe we wszystkich krajach. Na terenie Rzeczypospolitej majątkiem pojezuickim z polecenia królewskiego zajęły się Komisje Rozdawnicze Koronna i Litewska, ustanowione przez Sejm Rozbiorowy w 1773 roku po I rozbiorze Rzeczpospolitej. Pamiątką po obecności zakonników w Olszynach jest zachowany do dnia dzisiejszego siedemnastowieczny obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, który znajdował się w kaplicy zbudowanej w około 1731 roku. Niedaleko tej kaplicy zbudowano w XX wieku kościół, a Olszyny stały się siedzibą nowopowstałej parafii erygowanej w 1979 roku pw. Trójcy Przenajświętszej.

W 1777 roku Andrzej Downarowicz poślubił w Łomży Mariannę Badowską ze wsi Chojnowo parafia Łomża, córkę podczaszego pomorskiego Ignacego Badowskiego. Jej matką była Florianna Danowska, której nazwisko rodowe może być wytłumaczeniem częstych pomyłek w nazwisku Marianny w metrykach i notariatach (Danowska zamiast Badowska).

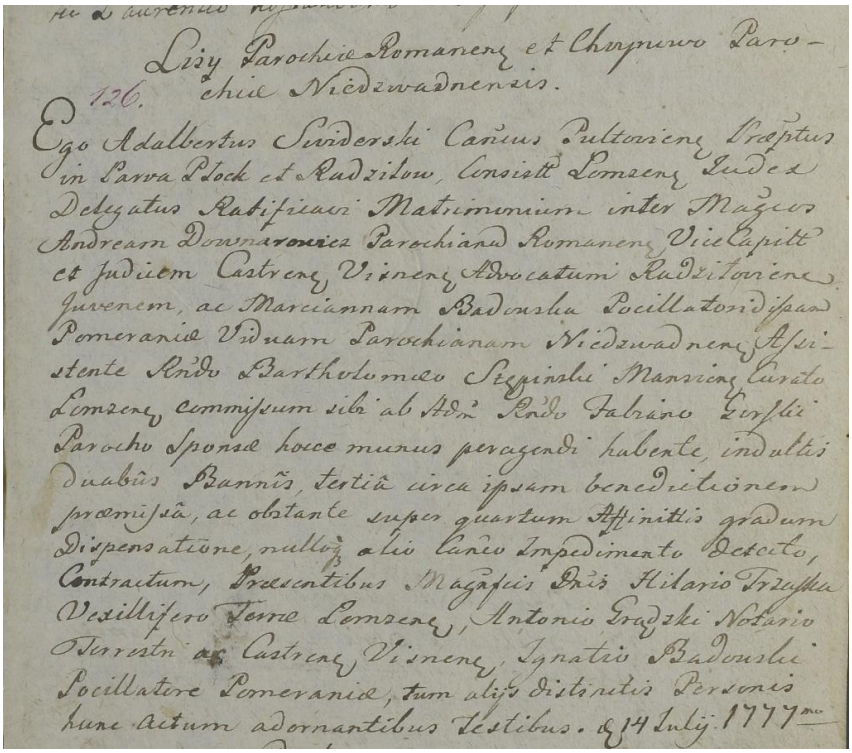

Akt ślubu Andrzeja Downarowicza i Marianny Badowskiej, rok 1777 nr aktu 126[11]

W 1783 roku Andrzej Downarowicz został odnotowany w Regestrze Diecezjów ks. Franciszka Czajkowskiego jako właściciel:

- **Chojnowa** par. Niedźwiadna,
- Części gruntów w mieście **Radziłowie**,

[11] Archiwum Państwowe w Białymstoku Oddział w Łomży, sygn. 5/514/0/-/40, karta 27 (zespół 514 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Łomży, sygn. 40 Księga chrztów (urodzeń) 1791-1800, Księga małżeństw 1771-1782) https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/jednostka/-/jednostka/17534778 [dostęp 15.12.2024 r.].
1800, https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/jednostka/-/jednostka/17534778 [dostęp 15.12.2024 r.]

- **Cedr, Lisów, Miesiołek** par. Romany,
- **Rakowa** par. Wąsosz,
- Pojezuickich wsi: **Choszczewo, Guty, Wyłudzin** parafia Dobrzyjałowo oraz O**lszyn** parafia Drozdowo,
    - **Bud Stawiskich**, gruntów miasteczka **Stawiski** parafia Poryte.

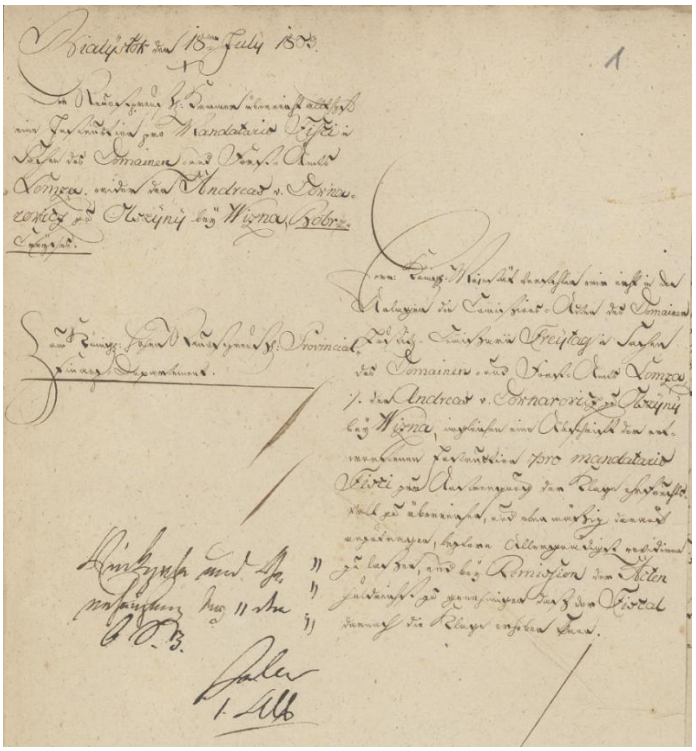

List Andrzeja Downarowicza z 1803r. do władz departamentu Prus Nowowschodnich[12]

W latach 1800-1806 odnotowany wraz z synem Janem przez pruskich urzędników jako właściciel:

- **Chojnowa i Rakowa** par. Niedźwiadna, **Lis, Cedrów** par. Romany,
- **Słucza i Glinki** par. Słucz oraz **Osowca** par. Białaszewo zakupionych w 1800r. od Augustyna Łączyńskiego,
- **Choszczewa, Gut, Wyłudzina** par. Dobrzyjałowo i **Olszyn** par. Drozdowo.

Andrzej Downarowicz od 70-tych rozwijał swoje dobra Olszyny. Ich siedzibę stanowił dwór wraz z folwarkiem – miejsce narodzin jego dwóch synów:

1. **Stanisław Downarowicz** urodzony w 1778 roku w Olszynach, ochrzczony w Drozdowie. W wieku 36 lat poślubił w 1814 roku w Jelonkach k. Warszawy Karolinę Agrypinę Łempicką

[12] Archiwum Główne Akt Dawnych, sygn. 1/170/0/3/513, karta 1 (zespół 170 Generalne Dyrektorium Finansów, Wojny i Domen. Departament Prus Nowowschodnich, seria 3 Städte [Miasta], sygn. 513 Akta die Klage des Andreas v. Downaroiwcz gegen den Fiskus wegen eines Kruges in Wizna betreffend), https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/jednostka/-/jednostka/17731679 [dostęp 15.12.2024 r.]

z Łempic, córkę Józefa i Teresy Danowskiej. Przed 1822 rokiem wykupił dobra Słucz i Glinki od hrabiego Augustyna Łączyńskiego.

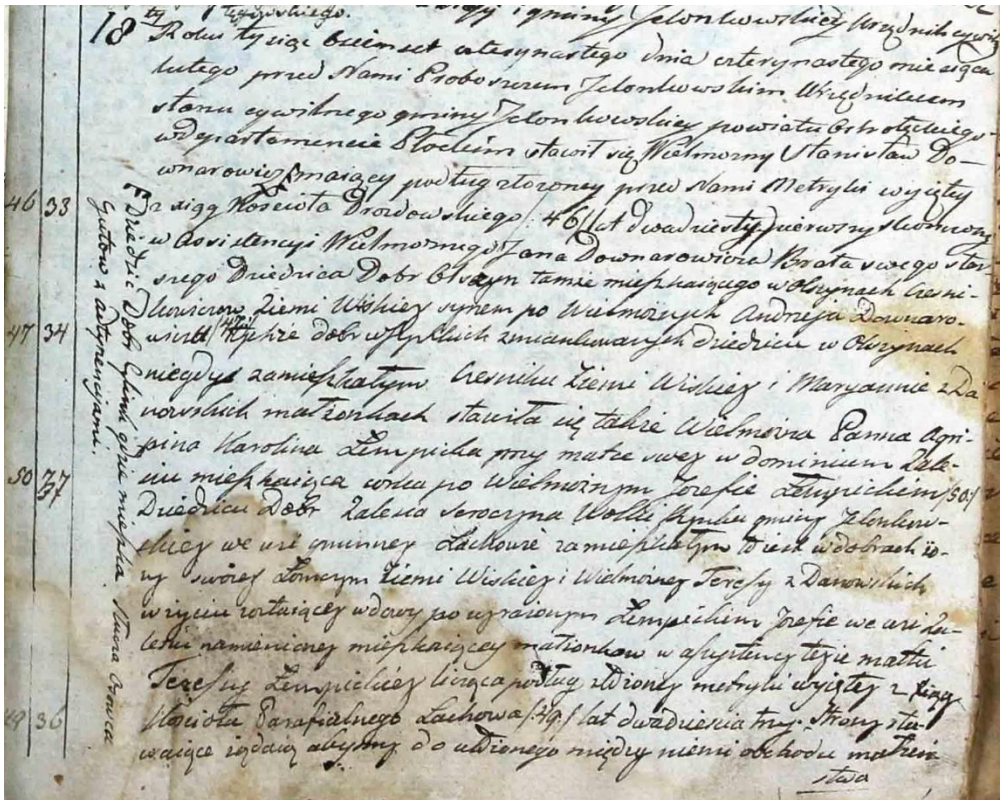

Fragment aktu ślubu Stanisława Downarowicza i Karoliny A. Łempickiej, rok 1814 nr aktu 18[13]

Dzieci Stanisława i Karoliny Agrypiny Downarowiczów:

1.1. Augusta Ludwika Downarowicz, urodzona w Glinkach, ślub w 1841 roku ze Stanisławem Woyczyńskim, zamieszkali w Słuczu. Augusta zmarła w 1891 roku w Grajewie. Ich dzieci: Ignacy Stanisław Marek Woyczyński urodzony w 1842 roku w Glinkach i Stanisław Piotr Woyczyński urodzony w 1843 roku w Glinkach – ich losy nie są znane.

1.2. Stanisław Gabriel Downarowicz, urodzony w 1820 roku w Glinkach. Poślubił w 1843 roku w Burzynie Annę Szwantner. Odziedziczył dobra Słucz po ojcu Stanisławie. Ich córka Antonina Downarowicz urodziła się w 1841 roku w Słuczu. Jej dalsze losy są nieznane.

1.3. Sabina Downarowicz, urodzona w Glinkach. Poślubiła w 1848 roku w Słuczu Juliana Listowskiego. Zmarła w 1850 roku w Wiźnie. Ich syn Julian Wawrzyniec Listowski urodził się w 1849 roku w Glinkach par. Słucz, jego dalsze losy nie są znane.

1.4. Antoni Marcel Józef Downarowicz, urodzony w Glinkach. Poślubił w 1851 w Białaszewie Franciszkę Damięcką. Antoni Marcel zmarł w 1873 roku w Szczuczynie. Był dziedzicem

[13] Archiwum Państwowe w Warszawie Oddział w Pułtusku, sygn. 79/261/0/-/1, karta 10 (zespół 261 Akta stanu cywilnego gminy Jelonki, sygn. Akta urodzeń, małżeństw i zgonów, 1811-1815) https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&id=874&se=&sy=1811a&kt=22&plik=17-18.jpg&zoom=4 [dostęp 15.12.2024 r.]

dóbr Glinki po ojcu Stanisławie. Antoni i Franciszka w latach 1851-1856 mieli piątkę dzieci:

1.4.1. Bibianna Downarowicz, urodzona w 1851 roku w Słuczu. Dalsze losy są nieznane.

1.4.2. Konrad Stanisław Downarowicz, urodzony w 1853 roku w Słuczu. Dalsze losy są nieznane.

1.4.3. Stanisław Ignacy Downarowicz, urodzony w 1854 roku w Słuczu. Dalsze losy są nieznane.

1.4.4. Maria Cecylia Downarowicz, urodzona w 1855 roku we wsi Możdzenie par. Wąsosz. Bliźniak. Dalsze losy są nieznane.

1.4.5. Maria Józefa, urodzona w 1855 roku we wsi Możdzenie par. Wąsosz. Bliźniak. Zmarła w 1855 roku we wsi Możdzenie.

1.5. Teodozja Florentyna Anna Downarowicz, zmarła w 1878 roku w Szczuczynie. Poślubiła Adama Narzymskiego. Byli właścicielami dóbr Lachowo. Adam zmarł w 1847 roku, a w 1857 roku Lachowo zostało sprzedane przez wdowę Teodozję Narzymską z Downarowiczów Romanowi Mrozowskiemu. Mieli synów Antoniego i Konstantego, z którymi Teodozja wyjechała do Szczuczyna. Dalsze losy rodziny są nieustalone.

Około 1870 roku główną część Słucza należącą do Downarowiczów wykupiła rodzina Chojnowskich herbu Lubicz. Dzieci Stanisława i Karoliny Agrypiny - Antoni, Gabriel, Augusta i Sabina zostali wylegitymowani przed Heroldią Królestwa Polskiego w 1837 roku.

Drugi syn Andrzeja i Marianny:

2. **Jan Downarowicz**, urodzony w 1782 roku Olszynach par. Drozdowo. W 1806 roku 24-letni wówczas Jan odziedziczył Olszyny po śmierci ojca Andrzeja. W 1815 roku poślubił w Wiźnie 24-letnią Józefę Narzymską – wdowę, z pierwszego małżeństwa Polewczyńską. Józefa urodziła się w 1791 w Janczewie. Była córką Anzelma Antoniego Narzymskiego skarbnika zawkrzyńskiego z Janczewa i Barbary Łączyńskiej. Ojciec pana młodego, Andrzej Downarowicz, zmarł 9 lat wcześniej. Znał niegdyś osobiście Narzymskich, a z teściem syna, Anzelmem Narzymskim, spotykali się wielokrotnie na sejmikach wiskich jako urzędnicy mazowieccy ziemi wiskiej.

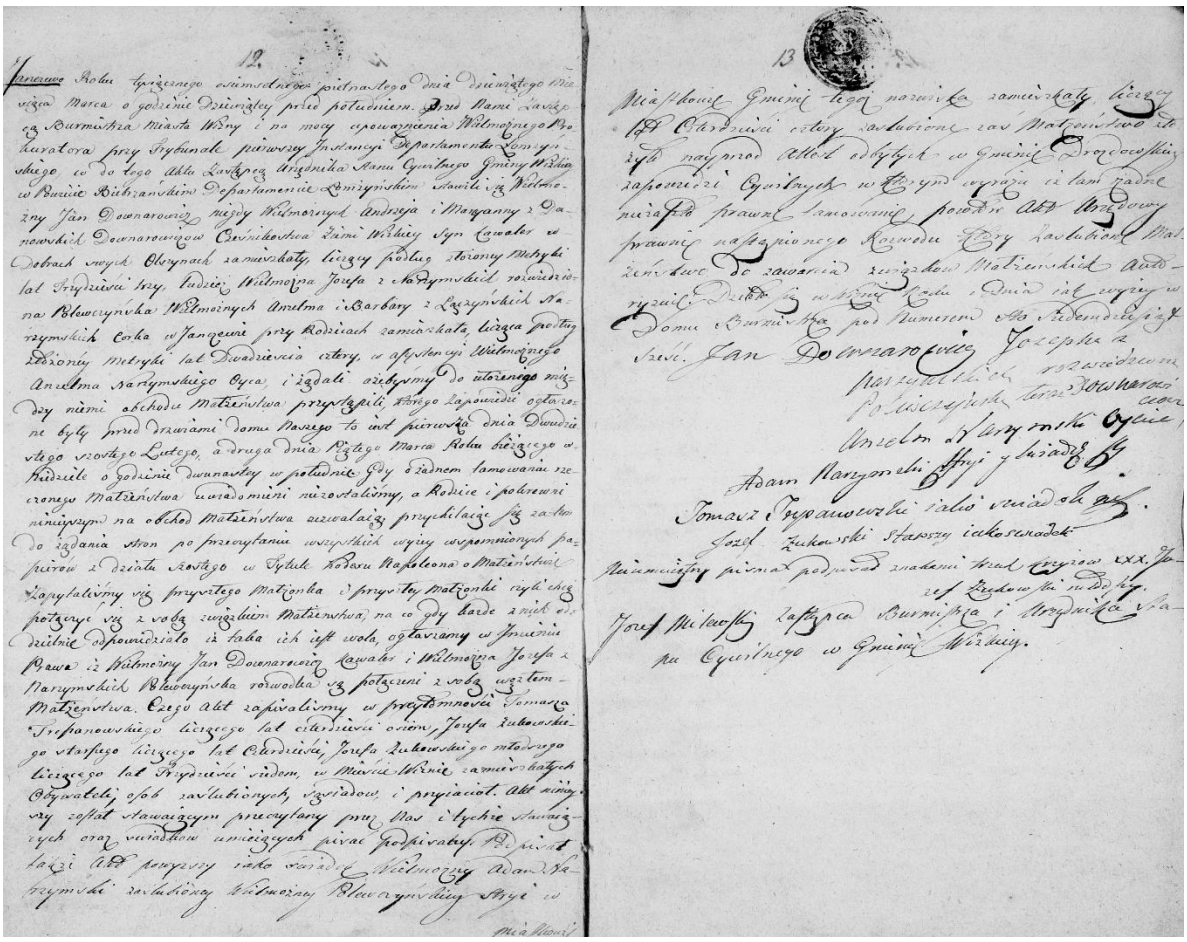

Akt ślubu Jana Downarowicza i Józefy Narzymskiej, rok 1815 nr aktu 12[14]

Jan i Józefa zamieszkali w majątku Olszyny Downarowiczów. Z ich małżeństwa urodziła się czwórka dzieci:

2.1. Konstancja Julianna Downarowicz, urodzona w 1816 roku w Warszawie. Chrzestnymi na chrzcie był kuzyn Adam Narzymski i babcia Barbara Narzymska z Łączyńskich. Konstancja w 1833 roku poślubiła w Drozdowie **Jana Chrzciciela Apolinarego Paulina Mleczko h. Korczak** – syna Piotra i Barbary z Wielądków Mleczko. Jan był sędzią pokoju pow. łomżyńskiego i prezesem Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Łomży. Odziedziczył dobra Zbrzeźnica, Jakać parafia Śniadowo oraz Pstrągi parafia Zambrów po żonie Konstancji, która je wniosła w posagu. Konstancja i Jan mieli czwórkę dzieci:

2.1.1.1. Ludwik Onufry Mleczko, urodzony w 1834 roku w Olszynach par. Drozdowo we dworze brata Konstacji – Władysława. Jego dalsze losy nie są znane.

2.1.1.2. Jan Piotr Anzelm Mleczko, urodzony w 1839 roku w Porytem par. Zambrów. Zmarł w 1892 roku w Jakaci Starej par. Śniadowo będąc kawalerem. Odziedziczył Jakać po rodzicach i do końca życia administrował swoimi dobrami.

[14] Archiwum Diecezjalne w Łomży, zespół IV Akta metrykalne stare, sygn. 2562 Akta Gminy Wizkiey Małżeństwa 1815 roku, karta 12-13.

2.1.1.3. Józefa Małgorzata Mleczko, urodzona w 1842 roku w Porytem. Zmarła w 1848 roku w Porytem mając zaledwie 6 lat.

2.1.1.4. Wanda Downarowicz, poślubiła Ignacego Ośmiałowskiego pochodzącego z pow. sandomierskiego. Zmarła w 1908 roku. Losy ich potomków są nieznane.

W 1834 roku Eustachy Mleczko (kuzyn Jana) sprzedał dobra Poryte (Jabłoń) bratu Jana – Onufremu Tadeuszowi, który zmarł w 1853 roku. Po jego śmierci całość folwarku Poryte odziedziczył Jan Chrzciciel wraz z żoną Konstancją Julianną z Downarowiczów. W 1852 roku wybudował na jego terenie gorzelnię z kotłem parowym o mocy 12 koni, której budynek zachował się do dnia dzisiejszego. W 1858 roku Jan Chrzciciel Mleczko sprzedał folwark z wsią Stefanowi Sylwestrowi Teodorowi Skarbek-Woyczyńskiemu herbu Awdaniec z Ławska. Rodzina Woyczyńskich była związana m. in. z Wilczewskimi z Grajewa (opis rodziny Wilczewskich). Jan Chrzciciel Apolinary Paulin Mleczko zmarł w Jakaci w 1868 roku,. Rok śmierci Konstancji Julianny Mleczko nie jest znany. Zmarła po 1868 roku.

2.2. Agnieszka Downarowicz, urodzona w 1817 roku w dworze w Olszynach. Zmarła w Olszynach w 1821 roku w wieku 4 lat.

2.3. Władysław Andrzej Downarowicz, urodzony w 1818 roku we dworze w Olszynach, ochrzczony w kościele parafialnym w Drozdowie. Zmarł w 1871 roku w Jedwabnem. Został pochowany na cmentarzu w Łomży. Jego nagrobek nie zachował się. Był powstańcem styczniowym w 1863 roku. Organizował zaopatrzenie i kwatery powstańcom w majątku Olszyny. Był dziedzicem dóbr Olszyny po dziadku Andrzeju i ojcu Janie. Losy jego potomków są nieustalone. 14 marca 1850 roku Władysław Downarowicz przyjmował wizytację Dziekana łomżyńskiego Pawła Andruszkiewicza, który przybył do Olszyn aby spisać protokół z oględzin kaplicy wybudowanej w około 1731 roku z obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Wizyta była związana z ponownym wydaniem zgody na odprawianie mszy św. w kaplicy[15].

2.4. Wiktoria Walerianna Downarowicz, urodzona w 1820 roku we dworze Olszyny. Zmarła mając niespełna 1 rok w 1821 roku w Olszynach.

Jan Downarowicz, syn Andrzeja, zmarł w wieku 49 lat w 1831 roku w Olszynach. Jego żona Józefa z Narzymskich zmarła w 1872 roku w Łomży. Dzieci Jana i Józefy: Władysław i Konstancja z męża Mleczko, wylegitymowały się przed Heroldią Królestwa Polskiego w 1837 i 1838 roku.

[15] Archiwum Diecezjalne w Łomży, zespól II Akta kurialne stare, sygn. 324 https://name.lomza.pl/2024/08/26/11007/ [dostęp 15.12.2024 r.].

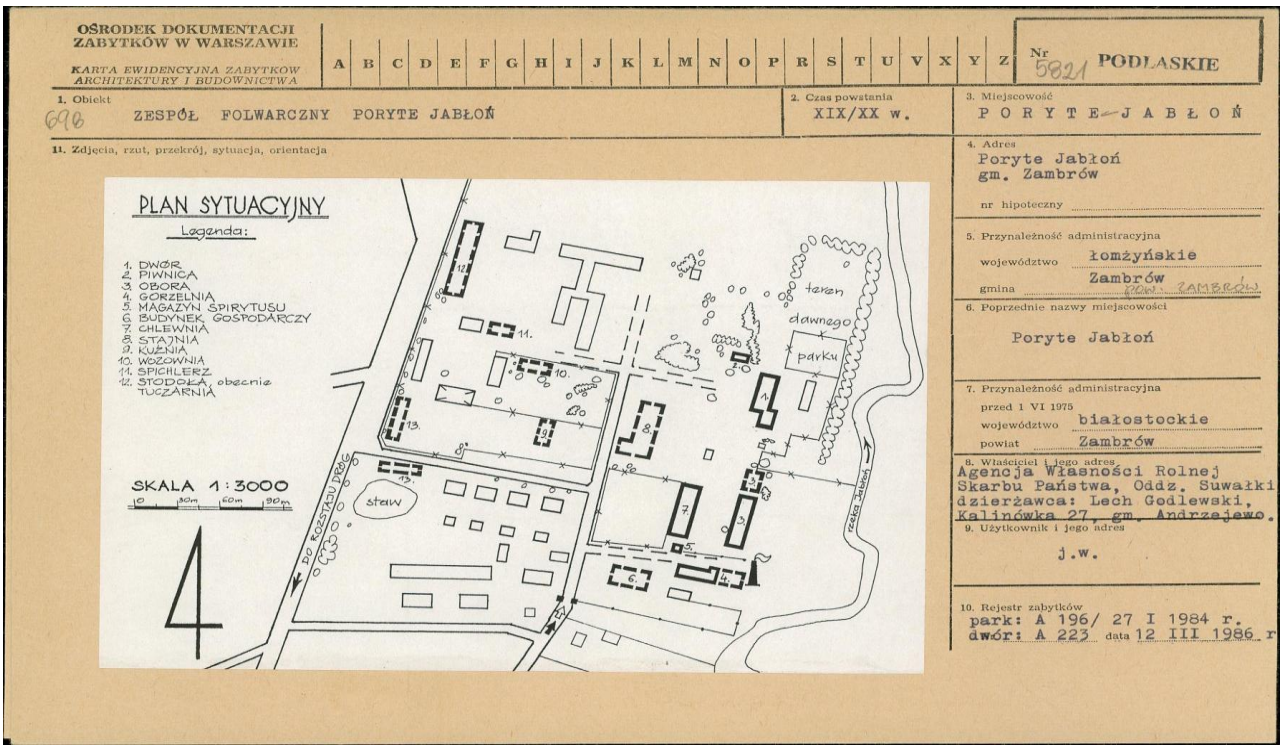

Plan folwarku Poryte Jabłoń Mleczków i Woyczyńskich z XIX wieku
w ewidencji Ośrodka Dokumentacji Zabytków w Warszawie z 1984 roku[16]

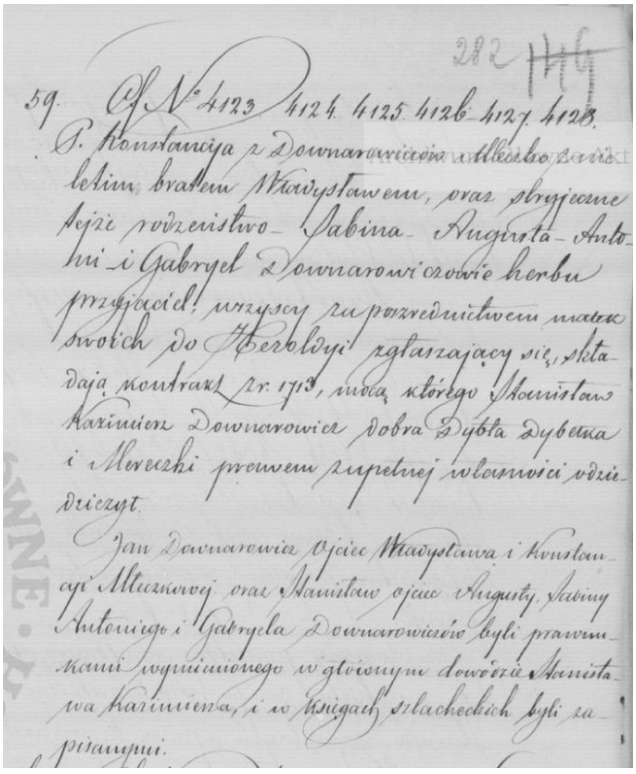

Legitymacja Downarowiczów po Janie 1837-1838, nr aktu 59[17]

[16] https://zabytek.pl/pl/obiekty/poryte-jablon-dwor [dostęp 15.12.2024 r.]

[17] Archiwum Główne Akt Dawnych, sygn 1/185/0/1/146, karta 282 (zespół 185 II Rada Stanu Królestwa Polskiego, seria 1 Akta spraw, sygn. 146 Przyznanie szlachectwa, 1837-1838, http://agadd.home.net.pl/metrykalia/185/sygn.%20146/pages/PL_1_185_146_0160.htm [dostęp 15.12.2024 r.]

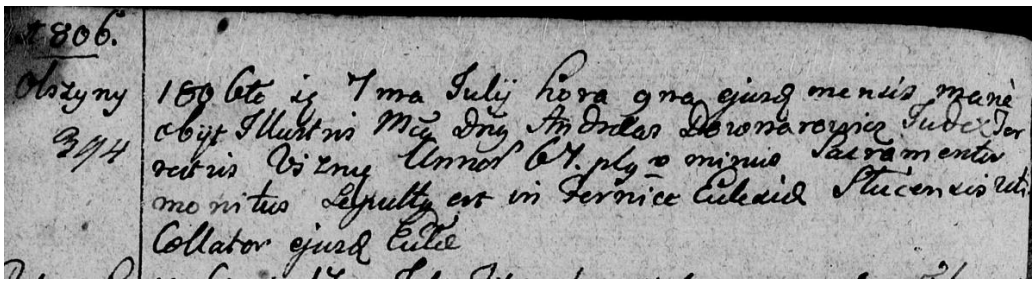

Akt zgonu Andrzeja Downarowicza rok 1806 nr aktu 394[18]

Andrzej Downarowicz zmarł w 1806 roku w Olszynach. Jego prawnuk, po synu Janie i wnuczce Konstancji Juliannie Downarowicz (po mężu Mleczko), Jan Piotr Anzelm Mleczko zmarł w 1892 roku w Jakaci Starej par. Śniadowo. Był jednym z ostatnich potomków Andrzeja.

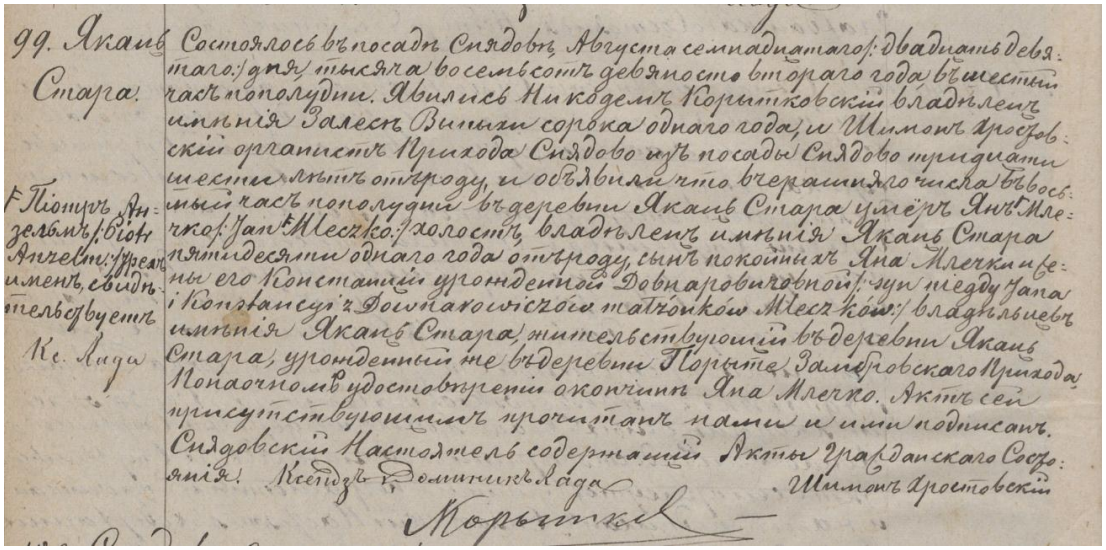

akt zgonu Jana Piotra Anzelma Mleczko s. Konstancji Julianny z Downarowiczów, rok 1892 nr aktu 99[19]

Zasłużonym weteranem wojen napoleońskich i Powstania Listopadowego w rodzinie Downarowiczów był **Adam Narzymski** – syn Jana i Zuzanny Górskiej, mąż **Teodozji Florentyny Anny Downarowicz** (córki Stanisława i Karoliny Agrypiny Downarowiczów). Urodził się w 1794 r. we wsi Uniszki Gumowskie par. Kuklin w pow. pułtuskim i był dalekim kuzynem Narzymskich z Janczewa. Wstąpił w 1807 r. do pułku artylerii konnej Księstwa Warszawskiego i w 1812 r. został podporucznikiem artyleryi pieszej; umieszczony 1815 r. w 4. kompanii lekkiej artylerii pieszej, awansował 1816 r. na porucznika. W 1824 r. postąpił na kapitana klasy II z przeniesieniem do baterii 2. artyleryi lekkokonnej, w 1830 r. dowódca 1. bateryi artyleryi lekkokonnej, w 1831 r. został majorem i otrzymał krzyż złoty Virtuti Militari. Odbył kampanie: 1809 r. przeciw Austryi; 1812 r. w Rosji; 1813 r. w oblężeniu Modlina; powstanie 1830-1831 r.. Dziedzic Lachowa, gdzie zmarł w 1847r..

[18] Archiwum Diecezjalne w Łomży, zespół IV Akta metrykalne stare, sygn. 1291 Liber Mortuorum Ecclesiae Parochialis Drozdoviensis. ab anno Dni 1793. ad annu[m] 1819., karta 20.

[19] Archiwum Państwowe w Bialymstoku Oddział w Łomży, sygn. 5/572/0/-/3, karta 12 (zespół 572 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Śniadowie, sygn. 3 Księga zgonów, 1892-1895), https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/en/jednostka/-/jednostka/17537062 [dostęp 15.12.2024 r.].